

KUUSALU VALD

Lühiülevaade 2016. aasta eelarvest

Kuusalu vald kinnitas oma prioriteedid 2016. aastaks eelarvestrateegias 2016-2019, mis kinnitati septembris 2015. Vald võttis 2016. aasta eelarve vastu detsembris 2015. Selles oli riigi toetusfond arvestatud 2015. aastaga samal tasemel ja aasta lõpu vabaks jäägiks oli arvestatud 100 000 eurot. 2016. aasta I lisaeelarvega viidud riigi toetusfond vastavusse kinnitatuga ja aasta lõpu vaba jääk suunatud põhitegevuse kuludeks ja investeeringuteks.

Kuusalu valla 2016. aasta põhieesmärkideks on:

- vald on konkurentsivõimeline tööandja: haridustöötajate palkade ühtlustamine riigi õpetajatega ja kõige madalamapalgaliste töötasu suurendamine;
- valla esindusfunktsiooni täitva Kiiu mõisahoonet renoveerimine, selle läbi ka valla töötajate töötingimuste parandamine;
- jätkusuutliku eelarvepositsiooni tagamine.

2016. aasta eelarve erinevused võrreldes eelarvestrateegiaga:

Põhitegevuse tulud:

- tulu kaupade ja teenuste müügist suurem 40 tuhat eurot. Põhjuseks teiste omavalitsuse laste arvu kasv koolides, lasteaedades ja huvikoolis;
- toetusfond suurem 133 tuhat eurot (haridustoetuse, teehoiutoetuse ja toimetulekutoetuse summade kinnitamine riigi poolt);
- muud tegevustulud suuremad 50 tuhat eurot. On suurendatud kaevandamistasu laekumise prognoosi – aluseks võetud 2015. aasta tegelik laekumine.

Põhitegevuse kulud:

- personalikulud suuremad 171 tuhat eurot. Põhjuseks on riigi õpetajate palgatõus ja sellele vastavalt teiste haridustöötajate palkade ühtlustamine valla poolt;
- majandamiskulud suuremad 127 tuhat eurot. Suurenemine on toimunud haridusasutuste ületulevate projektirahade arvelt 55 tuhat eurot, muude ületulevate kulude arvelt 10 tuhat eurot ja taotluste alusel jagatavad rahad suurenenud tulude alusel 62 tuhat eurot.

Investeeringustegevus:

- tulud on suurenenud 10 tuhat euro võrra (põhivara müük);
- kulud on suurenenud 100 tuhande euro võrra (aasta lõpu vaba jäägi arvelt vastavalt esitatud taotlustele).

2016. aastaks on põhitegevuse tulud planeeritud 7 712 tuhat eurot.

Eelarve tuludest 64,3% ehk 4 960 tuhat eurot moodustavad maksutulud (4 600 tuhat eurot tulumaks ja 360 tuhat eurot maamaks). Võrreldes eelmise aastaga on maksutulude kasvuks planeeritud 3,4%.

Kaupade ja teenuste müügist laekub eelarvesse 8,7% ehk 672 tuhat eurot (eelmise aasta laekumine 595 tuhat eurot). Laekumiste kasvu mõjutab lasteaia osalustasu tõus, teiste omavalitsuste laste arvu suurenemine ja spordikeskuse hindade tõus.

Saadud toetused moodustavad 23,6% eelarve tuludest, ulatudes 1 818 tuhande euroni. Praegu on eelarves samal tasemel eelmise aastaga. Toetusfondi rahad on suurenenud 8,1%.

Sihtotstarbelised toetused jooksvateks kuludeks on 2016.aasta eelarves väiksemad kui eelmise aasta laekumised. Laekumised toimuvad aasta jooksul, täpne summa selgub aasta lõpuks.

Muud tulud moodustavad eelarve tuludest 3,4% ehk ligi 263 tuhat eurot (sellest kavandamistasu 250 tuhat eurot). Eelmisel aastal laekus muid tulusid 265 tuhat eurot.

2016. aastaks on põhitegevuse kulud planeeritud 7 415 tuhat eurot.

See on 388 tuhat eurot ehk 5,5% rohkem kui 2015. aasta eelarve täitmine.

Põhitegevuse kulud jagunevad üheksa erineva valdkonna vahel:

01 Üldised valitsussektori teenused – eelarve 583 tuhat eurot, osakaal 7,8%;

03 Avalik kord ja julgeolek – eelarve 21 tuhat eurot, osakaal 0,3%;

04 Majandus – eelarve 407 tuhat eurot, osakaal 5,5%;

05 Keskkonnakaitse – eelarve 13 tuhat eurot, osakaal 0,2%;

06 Elamu- ja kommunaalmajandus – eelarve 204 tuhat eurot, osakaal 2,7%;

07 Tervishoid – eelarve 7 tuhat eurot, osakaal 0,1%;

08 Vaba-aeg, kultuur ja religioon – eelarve 776 tuhat eurot, osakaal 10,5%;

09 Haridus – eelarve 4 857 tuhat eurot, osakaal 65,5%;

10 Sotsiaalne kaitse – eelarve 547 tuhat eurot, osakaal 7,4%.

Jätkuvalt on eelarves suuremad väljaminekud suunatud haridusele ja kultuurile (kokku 76%).

Põhitegevuse kulud jagunevad majandusliku sisu järgi:

personalikulud – eelarve 4 439 tuhat eurot, osakaal 59,9%;

majandamiskulud – eelarve 2 384 tuhat eurot, osakaal 32,2%;

antavad toetused ja eraldised – eelarve 492 tuhat eurot, osakaal 6,6%;

muud kulud – eelarve 100 tuhat eurot, osakaal 1,3%.

Investeeringustegevus

2016. aasta eelarves on planeeritud investeeringukuludeks 1 290 tuhat eurot, mis on 953 tuhat eurot rohkem kui 2015.aastal. Suurimaks projektiks on Kiiu mõisahoone renoveerimine, milleks on arvestatud 764 tuhat eurot (750 tuhat eurot kaetakse laenuraha arvelt).

Intressikuludeks on arvestatud 90 tuhat eurot. Valla teede ja tänavate renoveerimiseks on ette nähtud 125 tuhat eurot + 160 tuhat eurot Kotka parkla ehituseks (EAS toetuse saamisel, sellest omaosalus 24 tuhat eurot).

Teised investeeringud:

- valla üldplaneeringu koostamiseks 30 tuhat eurot;
- Hajaasustuse programmi toetusteks 40 tuhat eurot (20 tuhat eurot omaosalus);
- muud arendusprojektid 12 tuhat eurot (Salmistu sadama projekt, turunduskontseptsioon, sotsiaalmaja planeering ja muud ettevalmistustööd);
- veemajanduse investeeringud 32 tuhat eurot (Käli veevõtukohta ehitus);

- tänavavalgustuse investeeringud 4 tuhat eurot;
- valla haridusasutuste investeeringud 19 tuhat eurot;
- Kuusalu Tervisekeskuse hoone remont 14 tuhat eurot.

Investeeringustegevuse tuludes on Hajaasustuse programmi toetus 20 tuhat eurot, EAS toetus Kotka parkla ehituseks 136 tuhat eurot ja vara müük 10 tuhat eurot (kokku 166 tuhat eurot). Käesoleval aastal on valla põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude vahe 297 tuhat eurot. Selle arvelt kaetakse laenude tagasimaksud (200 tuhat eurot) ja intressikulud (90 tuhat eurot). Likviidsete varade maht väheneb aasta jooksul 277 tuhat eurot ja seda kasutatakse investeeringukulude katteks. Eesmärgiks on aasta lõpuks saavutada mõningane põhitegevuse kulude kokkuhoid, et säilitada valla maksevõime vähemalt praegusel tasemel. Eelmise aasta lõpul oli valla netovõlakoormus 42,7% põhitegevuse tuludest. 2016. aasta lõpuks on planeeritud netovõlakoormuse näitajaks 52,2%. Netovõlakoormuse suurenemise põhjuseks on laenu võtmine Kiiu mõisahoone renoveerimiseks (750 tuhat eurot).